

ALS QUATRE VENTS

312. RELIGIÓ I SOCIETAT CIVIL

19 de setembre de 2010

A més de recordar-nos les obligacions entre pares i fills i les que sorgeixen de les relacions familiars, el Compendi del Catecisme de l'Església catòlica, en estudiar el quart manament de la llei de Déu, ens recorda també les obligacions inherents a les relacions entre les persones i les autoritat civils.

Respecte a això caldria recordar que la paraula *ministre* —i sota aquesta expressió cal considerar tots aquells que tenen algun poder públic— deriva del llatí i vol dir *servidor*. Per tant, a l'hora de pensar com s'exerceix l'autoritat en els diversos àmbits de la societat civil, cal tenir aquesta referència. Es tracta d'un servei que està obligat a respectar els drets fonamentals de l'home, una justa jerarquia dels valors, les lleis, la justícia distributiva i el principi de subsidiarietat.

Recordo que una persona que passava uns dies de descans a Suïssa em deia que un amic li explicava orgullós que els funcionaris d'aquell país tenen molt clar que la seva funció és la de servir els ciutadans que s'hi apropen per a solucionar alguna dificultat administrativa; això fa que el ciutadà no tingui por d'enfrontar-se a l'Administració pública i, alhora, que valori i respecti el treball del funcionari que intenta ajudar-lo. Pot semblar utòpic, però és el que caldria desitjar. Al capdavall, als ministres i als treballadors de l'Administració pública els posen i els paguen els ciutadans. Cadascú, en l'exercici de l'autoritat, ha de cercar l'interès de la comunitat abans que el propi —allò que s'anomena el bé comú—, i ha d'inspirar les seves decisions en la veritat sobre Déu, sobre l'home i sobre el món.

Però com en tota relació humana, hi ha contrapartida; per tant els ciutadans tenen uns deures en relació amb les autoritats civils: han de considerar els seus superiors com a representants de Déu —així ho recorda el Compendi—, oferint-los una col·laboració lleial per al bon funcionament de la vida pública i social. Això comporta l'amor i el servei de la pàtria, el dret i el deure de vot, el pagament dels impostos, la defensa del país i el dret a una crítica constructiva. Tot això implica també l'obligació de no obeir en consciència quan les lleis de les autoritats civils s'oposen a les exigències de l'ordre moral: «Cal obeir Déu abans que els homes», se'ns recorda als Fets del Apòstols. I això és especialment greu si aquestes lleis van en contra de la vida humana, des de la concepció fins a la seva fi natural.

Tota aquesta doctrina es troba àmpliament desenvolupada en les cartes de sant Pau i també en les de sant Pere. Per tant, els cristians no hem après tot això com una novetat dels últims segles amb els avenços que han portat el sistema democràtic i el desenvolupament de les llibertats individuals. Es tracta d'una doctrina de llei natural que també ens recorda el Nou Testament. El que cal és que tots, uns i altres, la visquem responsablement.

† Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat